energiaga juba 1933. a., igaüks neist vahest küll mõningaid erivarjundeid omavas suunas, rahvuslikkust üsna omamoodi mõistes või seda ka peamiselt väliseks ehteks ja kilbiks tarvitades.

Kultuurielus avaldus rahvusliku mõtte tugevnemine kõigepealt selles, et meie seniseid kultuurisaavutisi järjest rohkem õpiti nägema ja hindama. Rahvusliku kultuuriloomingu erakordselt suurele edule eriti iseseisvusaastail juhiti mõnes üksikus sõnavõtus tähelepanu juba varem ja ka 1933. a., 1934. a. veebruaris aset leidnud vaimse kultuuri päevade puhul korraldatud näituste, kõnede jms. abil võidi aga juba päris süstemaatiliselt demonstreerida iseseisvusajal tehtud tööd rahvusliku kultuuri alal, võrrelda seda enne iseseisvust eesolnuga ja mõnel juhul otse arvude varal näidata, millise kolossaalse eduga meil on tegemist. Eesti raamatutoodangus näit. jõuti 1934. a. nii kaugele, et iseseisvusajal, nii siis vähem kui kahekümne aasta jooksul ilmunud eestikeelsete raamatute arv hakkas juba ületama nende raamatute arvu, mis ilmunud kogu eeliseseisvusaja kestes 1535—1917! Mõni muu ala kõneles veel suuremast viimasele ajale langevast edust.

Eesti teaduse, kirjanduse ja kunsti jõulise tõusu demonstreerimine tõstis loomulikult rahvuslikku iseteadvust ja sisendas usku eestluse elujõusse. Ka mõned teaduslikud tõed ja arvamused, populariseerituna avalikkude ettekannete ja ajalehe-referaatide kaudu, aitasid 1934. a. kaasa rahvusliku uhkuse tõusule. Hakati näit. endisest laiemal määral avalikult toonitama eesti kultuuri vanemust soome omaga võrreldes, sidemete olemasolu bütsantsi kultuuriga enne sakslaste Eestisse tulekut jne.

Kõigi nende mõtete viljakus oli seda suurem, et

Eesti kroonika 1934, lk. 68